

Krakow - Polens kulturelle hovedstad

Det centrale torv Rynek Glowny, er Europas største middelaldertorv. I arkaden bag hvælvingerne ligger souvenirbutikkerne på striben.

Trods mange bump på vejen dertil og konstant regnvejr i Krakow byder den polske kulturby på mange fine oplevelser

TEKST & FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@m-jylland.dk

»Gud, mit pas!« Udbruddet kommer fra vores datter på vej til Billund lufthavn, et sted mellem Bryrup og Give, hvor talen falder på de værste ferieoplevelser vi har haft. Det viser sig, at passet ligger i et skab på værelset i Graven i Århus. Jeg vender resolut bilen midt på landevejen, samtidig med, at vi forsøger at lægge en strategi for at få passet og dermed datteren med på ferie.

Resultatet bliver, at en roomie springer på cyklen til Århus H. og tager toget til

Skanderborg, hvor passet overdrages til datteren.

Nu kan det vist ikke blive værre, men tro mig, det kan det! Omkring 0:15 samme nat, finder vi frem til vores udlejningsbil, en 7-sæders minivan på etage 5,5 i et p-hus i Krakow lufthavn.

Jeg sætter bagagen på asfalten bag bilen og kører 2-3 meter frem, så folk kan komme ind. Så om bord med bagage og folk. Har vi nu det hele?, bliver der spurgt. Fruen springer ud og løber nogle skridt tilbage. OK!

Hvor er min røde overfrakke?

Ud på små mørke, regnvåde og ujævne veje går det, med kurs mod lejligheden tæt på Stare Miasto, Krakows gamle bydel. Så i krig med den kodeboks, der gemmer på nøglen. Har nogen set min røde overfrakke?

Næ nej. Nogle minutter senere viser det sig, at min kuffert med mit bedste tøj samt

rygsæk med kamera og meget andet, heller ikke er at finde. Tingene er formentlig efterladt i hjørnet af p-båsen i lufthavnen. Af sted igen med kurs mod lufthavnen. Det er nok det sidste man har lyst til her kl. 01, hvor man netop er nået frem i lejlighedens trygge favn, men vi har ikke noget valg.

Omsider tilbage i lufthavnen. Fruen stiger ud og går over mod p-huset. Tiden snegler sig af sted. Så endelig efter 25 minutter ringer telefonen: Dårligt nyt. Hun har travet det p-hus igennem på kryds og tværs, og der er ikke skyggen af bagage. Den panikagtige følelse kommer tilbage og jeg hører min stemme kamme over.

»Vil du ikke godt forsøge at finde en, der kan engelsk og bede dem om et efterlyse tingene?«. Ude at gå et par omgange rundt om bilen uden mundbind, i mørket, for at slå tiden ihjel.

Efter godt en halv time ringer telefonen på ny. »Hvor fanden holder du parkeret?

Du skylder! Jeg har tingene!«.

Security havde fjernet bagagen og kun med en blanding af held og kvindelig overtalelse, er det lykkedes at slippe for at betale en astronomisk stor bøde for at have efterladt bagagen uovervåget.

Vi ender op med at sidde i køkkenet og bunde den gode flaske rødvin som vi har medbragt på godt 20 minutter. Nu har vi forhåbentlig opbrugt kvoten for idiotisk opførsel resten af denne- og de kommende mange rejser.

Vældig herskabelig lejlighed

Airbnb lejligheden er på 100 kvm og vældig herskabelig. Knap 4 meter til loftet, 2,3 meter høje døre med messinghåndtag. Direkte overfor ligger en bagerbutik med det skønneste morgenbrød. Underenden en delikatessbutik som leverer til vores aftensmad.

Dagen derpå går vi ned på Rynek Glowny, Europas største middelalderlige torv.

Størrelsesforholdet mellem udlejningsbil og klipper lyver lidt, men Ojcowski Nationalpark er smuk og absolut en dagstur værd, - især når ikke det regner.

Vandkapellet i nationalparken er fra 1901 og bygget hen over en å, - deraf navnet.

Karkow er meget smuk og stemningsfuld. Modsat for eksempel Warszawa slap den for krigens skrammer.

I en lang overdækket passage ligger souvenirbutikkerne på stribes. Udvalget består af skind- og uldvarer, ravsmykker og tingel tangel. De fleste har åbent selv om det regner og turistfrekvensen er meget lav.

Krakow er Polens kulturhovedstad, men musikbuddet er tæt på nul pga. corona, men der er interessante museer og en vifte af etniske restauranter, - det sidste er ikke typisk polsk.

Vi er på vej til en koreansk af slagsen, da vi møder en af de utallige indiske restauranter. Datteren tjekker på trip-advisor. Livet er nemlig for kort til dårlige restauranter. Den er godkendt!

Total succes med maden og en hæderlig siciliansk Nero d'Avola på bordet til 65.-kr., kan man heller ikke klage over.

Nationalpark i regnvejr

Selv om det stadig regner dagen efter (sådan bliver hele ugen!) kører vi ud til nationalparken Ojcowski en snes km nord for byen. Det er tydeligt uden for sæsonen, så vi kører friskt uden om en vejspærring og ind i parken ad den godt to meter smalle vej, der er fuld af gule og røde nedfaldsblade.

Traditionelle polske bjælkehuse ses overalt. Stedet kunne godt ligne et fri-landsmuseum. Her er grotter og vandløb og hestevognskørsel om sommeren. Det sidste ved vi, for de smukke klippeformationer minder os om, at vi har været her for ni år siden.

Udflugter ud af bilen begrænser sig til 5-10 minutter på grund af regnen. Det gælder også, da vi er ude og bese et såkaldt vandkapel fra 1901, - en gammel gulmalet trækirke, der er bygget hen over en bred å.

Vejen ender ved et kloster, der er godt indhegnet af et to meter højt jerngitter. Det er vist ikke et sted, hvor vi kan finde på en undskyldning til at banke på døren.

Den kæmpemæssige dyne af regnfulde skyer, som dækker det meste af Polen i disse dage, er umulig at køre sig væk fra.

Da vi passerer et Carrefour supermarked svinger bilen næsten derind helt af sig selv. Her har de blandt andet nogle billige, men farvestrålende lange kinesiske regnfrakker, der sikkert er fulde af ftalater, men pyt, hvis de kan holde vandet ude. Vi ligner kriminalkommisærer.

Saltmine og mønsterby

En af de helt store turistmagneter er saltminen i Wieliczka. Der er ingen problemer med p-plads. Enhver der er i besiddelse af et stykke jord på størrelse med en almindelig dagligstue, har etableret en p-plads og sat et gigantisk blå p-skilt op. Den ene ser mere officiel ud end den anden og flere har ansat en ung mand til at stå og vifte ivrigt midt på vejbanen med et blå p-flag. Minen er privat og den ublu pris for fem personer er næsten 700.-kr. Ventetid to timer!

»Det gider vi ikke!«, lyder det i kor fra pigerne og undertegnede. I stedet tager vi Ford'en til Nowa Huta medens mor og søn besøger minen. Nowa Huta – »Det Nye Stålværk« er en socialistisk mønsterby i Krakows østlige udkant.

Bydelen er planlagt til mindste detalje og er bl.a. kendetegnet ved et vifteformet gademønster og store ens og grå boligblokke. 200.000 mennesker bor her og bydelens stålværk var Polens største, da det blev opført. Overvældende mange parker og træer gør, at det ikke synes helt så trist, som det kunne lyde. Pigerne får en kop dyr kaffe i 50er lænestole i en fancy café i art déco stil. Jeg bestiller en Urquell fra fad.

Statuer på række

Efter fem minutter til fods bestemmer vi os for, at Nowa Huta skal opleves fra en bil. Cruiser lidt rundt ad de højst ensartede gader og tager et stop foran en spændende teaterbygning i art déco. Det er sgu lidt ensformigt, så vi kører hen til et museum, der beskriver bydelens historie. Billetdamen virker nærmest taknemlig over vores opdukken. Det er ikke normalt i Polen. Vi kan se at Nowa Huta havde den tætteste intensitet af Lenin-statuer i hele landet. En særlig stor og grim en af

slagsen blev forsøgt sprængt i luften og overmalet i 1982, - syv år før muren faldt.

Efter over 30 besøg i Østeuropa, over jeg påstanden, at Polen var det sværeste land for russerne at tøjle. Det er ikke tilfældigt, at murens fald begyndte på Leninværftet i Gdansk i 1980! Det hjalp også et fedt på loyalitetsfølelsen, at forsvarspagten i 1955 blev stiftet i - og opkaldt efter den polske hovedstad, Warszawa

Der skydes med skarpt

Min søn interesserer sig en del for skydere, så i fødselsdagsgave, har vi foræret ham en tur i Crakow Shooting Academy, en skydeklub i byens udkant. Den 22-årige datter og undertegnede mener, at vi kan nøjes med et enkelt skud, men bliver over-talt til en lille pakke hver bestående af fem skud med en Magnum 45 og 15 skud med en AK 47/Kalasznikov.

Vi er sgu noget nervøse! Først en meget grundig instruktion på flydende engelsk. Om vi har prøvet det før? Nå ikke (er det et problem!). Så på med hørevern.

Nu begynder de allerede at skyde på nabobanen. Nøj, hvor det larmer. Ku' de ikke have ventet på os! Datteren på 19 forlader lokalet og går ud i foyeren. Den 13-årige og

1,80 meter høje søn lægger ud i overbevisende stil. Så er det farmand. Har det lidt som til en eksamen, - en manddomsprøve. Så lægges der fem patroner i tromlen på magnumen. Bang! Nøj for et knald og pæn rekyl. Det lugter kraftigt af krudt. Det næste skud gøres klar ved, at man spænder hanen med tommelfingeren. Den er godt stram. Ingen automatik her. Peger mod den grønne skive på størrelse med en bærepøse ca. 15 meter væk. Det handler mere om at gøre en god figur/ikke gøre noget forkert, end om at ramme midten.

Instruktøren har dog 200 procent styr på sikkerheden, også da sønnen skal prøve en shotgun. Først tre skud med 25 grams patroner. Så to skud med 50 grams, hvis han vil. Det er naturligvis frivilligt, men han vil gerne. På videoen som fru har optaget, kan man se instruktøren nærmest omklammer drengen.

Så kommer skuddet: Blaff! Han drejer hurtigt hovedet om mod os. Munden vidt åben. Øjnene er på størrelse med golfbolde. Så det sidste skud. Samme reaktion.

Resten af dagen snakker han ikke om andet end skydning. Vi må bede ham om at tie stille ustandselig. Den fødselsdagsgave bliver vist ikke glemt med det første!

Der er noget stemningsfuldt over frugt- og grøntsagsmarkeder, men ikke alle boder har det store udvalg. De ældre herrer sælger blandt andet rødbeder og hvidløg. Formentlig af egen avl.

Mike fra Crakow shooting academy har fuld kontrol over situationen. Det skal han helst også have, når en 13-årig skyder med 50 grams patroner i en shotgun. Efter et enkelt skud er målskiven fuldstændig perforeret.

Paradebillede efter skydningen. Olivia med en klassisk Magnum 45, Marius med M16 maskingevær (med lampe) og artiklens forfatter med en Kalasznikov (i den moderne udgave).